

Barcelona, Biblioteca de Catalunya, ms. 479, f. 13r.

«Apparuerunt apostolis dispartite lingue tanquam ignis seditque supra singulos eorum Spiritus Sanctus¹». Actum 2°.

Et ut thema nostrum facilius concludatur in nostri sermonis exordio triplex regula inseratur.

Prima, lo sobirà elament és en si de tal valor que co[n]ssol da fermament et purga sens null sofisma.

2^a, Jhesús, Senyor transcendent, ach inextimable amor als apòstols feelment, axí com al seu proïs[me].

3^a, per lo seu departiment han ahude gran dolor. Tant que la fe van delinquent e-s refreden en l'altisme.

Dico igitur primo quod lo sobirà elament et cetera. Et istud vero ignis. De isto loquar Christus, Mathei, Luce 12: «Ignem veni mittere in terram et quod volo nisi ut ardeat²». Unde mala 3 ignis est, «Conflans et emundans argentum³». Unde Cirillus: «Qui aurum et argentum purgare noverunt per ignem eorum sorditiem consumunt⁴». De isto, Ysaya 4: «Creavit Deo super omnem locum montis Syon splendorem ignis flamantis⁵» et Proverbiorum ultimo: «Ignis nunquam dicit sufficit⁶». Suas autem conditiones volens ostendere Dionisus, in De jerarchia angelica. Ita inquit capitulo XII, «Ignis est corpus sensibile, longe, excellentius⁷ et subtilius omnibus aliis rebus cor[po]ralibus et naturae spirituali proximum ac per hoc effectum suum dissimilius cunctis aliis demonstrat. Ignis enim in omnibus est et per omnia clare se venit et ab omnibus non removetur, est tum⁸ occultus, incognitus immensurabilis, invisibilis quodammodo incorporeus potens ad accionem propriam mobilis. Tradens se omnibus quoquomodo aproximantibus movens universa se participantia renovantius omnium naturae custos illuminativus cum circumvelatis splendoribus, clarus, discretus, distinguens et resiliens, deorsum pascens vel paciens et sursum movens, acute means, excelssus, non recipiens ignominiam minorationis super moncius comprehensivus et mutativus, in se revertens semper activus⁹», in quibus verbis ad eorum expositionem alique regule sunt inserendo. Ostenditur enim:

Com sa habitació és fundada en altura *quia dicitur excelssius¹⁰*. Unde Comentator: «Inter omnia elementa situm, habet sublimiorem, et hoc quia materiam habet leviolem. Pondere carens sublime querit vel petit superminet universis et quidquid corporeum est praeter ipsum naturaliter sub eo subistit¹¹».

Com sa empremta tan és subtil e en si pura, *quia dicitur «Quodammodo incorporeus¹²»*. Unde Comentator: «Propter subtilitatem suae substantie, propter subiectam materiam sensu non videtur¹³».

Com sa especulació passa tot cos de natura, *quia dicitur «Naturae spirituali proximum»*, *quia dicit Dyonisus: «Ignis videtur esse medius inter visibilia et invisibilia¹⁴»*.

Com és incomprehensibile terme, no-l pot retenir cosa dura, *quia dicitur immensurabilis, unde Comentator: «Virtus eius operacio crestit in infinitum si materia fuerit infinita quamdiu enim materia subiecta de sufficit ignis non deficit sed potius supercrescit¹⁵»*.

Com és invissible tant com no-l pot discernir. Unde Comentator: «Sine subiecta materia sensu

¹ Act. 2, 2. | ² Lc. 12, 49. | ³ Mal. 3, 3. | ⁴ Thomae Aquinatis, *Cathena in Lucam*, cap. 12 l. 13. (☞) | ⁵ Is. 4, 5. | ⁶ Prov. 30, 16. | ⁷ Ms. excellentius. | ⁸ ratllat omnibus. | ⁹ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 107v.-b. | ¹⁰ Excelssius subratllat. | ¹¹ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 107v.-b. | ¹² Quodammodo incorporeus subratllat. | ¹³ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-a. | ¹⁴ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-a. | ¹⁵ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-a.

non participatur¹⁶» et ideo dicitur «occultus¹⁷».

Com és certament moible tot lo món deu circuir. *Et ideo dicitur: «Mobilis movens universu se participantia».* Unde: «*Motu figetur spirituale quod est ignis moventur omnia inferiora¹⁸».*

/^{13v}. És en si [...] ¹⁹ et ideo dicitur: «Illuminativus cum circumvelatis splendoribus [...] ²⁰ splendidi ignis radii foris emitant, sed circumvelantur quia rursus ad secretum sue substancie sinum reductus a nostris sensibus occultantur²¹».

És agut e penetrant tant que l'om no·u pot entendre. *Et ideo dicitur: «Acute means», unde Comentator: «Propie virtutis motu subintrat sine resistentia et penetrat universsa²²».*

És si matex manifestant, e tot co que·l vol aprendre. *Et ideo dicitur: «Clarus manifeste distinguens», unde Comentator: «Se manifestando alia sibi subiecta manifestat et eorum colores et figuras oculis representat²³».*

Ha virtut que·s atractiva, tot co que ab él s'acosta. *Et ideo dicitur: «Deorsum pa[s]cens et surssum trahens», unde Comentator: «Materiam in quam agit rare faciendo²⁴ dissolvit et coloris sui violencia sursum trahit».*

Ha virtut renovativa, car tota velura hosta. *Et ideo dicitur: «Naturae custos renovativus omnium».* Unde Ysidorius, *De sumo bono: «Omnia veterastunt antiquantur et dificiuntur qua virtute ignea non servatur ut patet in senibus in quibus deficit calor naturalis²⁵».*

Ha virtut inmunitiva, tremudant en sa semblansa. *Et ideo dicitur: «Inmunitibus», unde Comentator: «Materiam in qua agit aprehendens illam non deserit, sed consummendo in suam similitudinem convertit²⁶».*

Ha virtut co[mu]nicativa, que de si no ffa finanssa. *Et ideo dicitur: «Non recipere ignominiam minorationis», unde Aristoteles: «Sicud cum efundere non augere sicud cum recipere non minoratur²⁷».*

Ha virtut purgativa, gitant tota malaurança. *Et ideo dicitur: «Potenter activus». Et Iob 23: «Aurum igne purgatur²⁸».*

Ha virtut alterativa, regirant naturalesa. *Et ideo dicitur: «Resiliens», et ideo dicitur Libro de proprietatibus rerum: «Humores in corpore exquoquit et digerit et cibos crudos consumendo in eis superflua sapidos et sanos reddere consuevit²⁹».*

És sa virtut difusiva en tot quan és de fermesa. *Et ideo dicitur: «In omnibus et per omnia dare se venit», unde Libro de proprietatibus rerum: «In omnibus rebus invisibiliter et inclusus quod enim manifestum est quia ex forti corporum solidorum allisionem ignis excutitur in quibus esse nullatenus putabatur³⁰».*

És de virtut unitiva e baste sa saviesa. *Et ideo dicitur: «Potens ad accionem» unde Comentator: «In unius substantiam et alterius sensibilis distantiam penitus non sentitur³¹».*

Ignis est excelssus primum

Quondam incorporeus secundum

Naturae spirituali proximum 3m

Inmenssurabilis. 4m

Occultus 5m

Mobilis movens universia se participantia 6m

Illuminativus cum circumvelatis splendoribus 7m

Acute means 8m

Clarus manifestacione distinguens 9m

Deorsum pascens et sursum trahens 10m

Naturae custos renovativus omnium 11m

Inmutativus 12m

¹⁶ Ms., percipitur. *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-a. | ¹⁷ Occultus subratllat. |

¹⁸ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-a. | ¹⁹ Gairebé tota una línia il·legible degut a una taca. | ²⁰ Gairebé tota una línia il·legible degut a una taca. | ²¹ Johannes Scotus Erigena, *Versio operum Sanctii Dionisii*, PL 122, 256C. (¶). | ²² *De Proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-a. | ²³ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-a. | ²⁴ Ms., refaciendo. | ²⁵ Cita no localitzada. | ²⁶ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-b. | ²⁷ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-b. | ²⁸ Iob 23, 10. | ²⁹ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-b. | ³⁰ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-b. | ³¹ *De proprietatibus rerum*, Igne. UB-R, Inc. 468, 108r.-b.

Non recipiens ignominiam minorationis 13m
Potenter activus 14m
Resiliens 15m
In omnibus et per omnia dare se venit 16m
Potens ad accionem 17³².

/^{14r}. Dico 2° quod Jhesús, Senyor transcendent, et cetera. Iohannis 15: «Sicud dilexit me pater et ego dilexi vos³³», super quibus verbis Augustinus: «Non sicud se diligunt homines qui corrumpunt nec sicud se diligunt homines quia homines, sed sicud se diligunt qui Dei sunt et filii altissimi omnes³⁴», unde reperio aliqua signa inter homines mutuo se diligentes qui quidem fuerunt inter Ihesum et apostolos.

Primum. Cum libenter est in uno loco cum eo. Unde Petrus Blassensis: «Licet vera amicitiam solum requirat affectum cum obsequium non excludit³⁵».

2m. Cum amore suum sibi secreta cordis revelat, unde Crisostomus: «Amantium mos est ut amorem suum³⁶» et cetera.

3m. Cum libenter pro eo patitur. Gregorius: «Amor pene interrogat si quietus quis veraciter amat³⁷».

4m. Cum libenter de eo cogitat. Gregorius, Omelia 24: «Hoc habet vis amoris, ut quos diligit cogitet nec alium se credat ignorare³⁸». Hec 4 habuit mutuo cum apostolis

Primo³⁹. Libenter erant in uno loco cum eis, unde Luce 18: «Ecce ascendimus Ierosolima⁴⁰», Iohannis 12: «Si quis mihi ministrat me sequatur et ubi sum ego⁴¹».

2°. Pro eis passus est. 1^a Petri 2°: «Christus passus est pro nobis nobis relinquens exemplum⁴²».

3°. Secreta sui cordis revelant. Unde Iohannes 15: «Omnia quecumque audivi a patre meo nota feci vobis⁴³».

4°. Libenter de eis cogitant. Unde qui debunt transire de mundo ad patrem cogitando. De eis dixit nunc autem: «Pro eis rogo non pro mundo⁴⁴», ut per omnium horum concordia dicatur id Iohannes 13: «in fine dilexit eos⁴⁵».

5m. Cum libenter dat pro eo omnia quod habet, unde Theophrastus: «Amicus non est qui fortune et boni particeps non est⁴⁶». Habuit Christum, unde Tullius: «Amicitia est humanarum rerum cum benivolentia distributio⁴⁷», et Iohannis 17: «Omnia quae dedisti mihi dedi eis⁴⁸».

6. Cum libenter odit suum inimicum, unde Bernardus: «Tunc verus amor es si ea vis dileccionis in eum quod diligis transformeris⁴⁹». Hoc habuit Christus, odit enim mundum quod erat inimicus eorum, unde Iohannes 15: «Si mundus vos odit, scitote» et cetera «Quia me priorem vobis [odio] habuit^{50,51}».

Dico 3° quod apostoli per lo seu departiment et cetera. Iohannes 16: «Mundus autem gaudebit vos autem contristabimini⁵²», unde Augustinus: «Contristati sunt discipuli de ausencia domini⁵³». Sicud filii de abstencia cari patris, unde Gregorius: «Tristes erant apostoli de nece sui domine⁵⁴», sed nec oritur una questio: quare apostoli contristati sunt, postquam ipsum sciebant venturus. Respondetur sic dicitur [Corintiorum]: «Omnia in figura contingebant illis⁵⁵».

Sunt autem 6 rationis quare nos debemus tristari eorum exemplum:

Primo. Perquè lo peccat perpetrat, qui és fort a Déu contrari. Ieremia: «Luctum unigeniti fac tibi planctum amarum quia repente veniet vastator super nos⁵⁶».

³² Al marge, tallat [Co]mentator [Av]erois. | ³³ Io. 15, 9. | ³⁴ Augustinus, *Tractatus LXV*. PL 35, 1808. (☞) | ³⁵ *Mfl*, amicitia, dk (☞); Petrus Blassensis, *De amicitia*, PL 207, 871ss. | ³⁶ Cita no localitzada. | ³⁷ Gregorius Magnus, *Moralia in Iob*, cap. 15. PL 75, 520a. (☞) | ³⁸ No localitzada en Gregori, però sí a Alcuinus, *In evangelium iohannis*. | ³⁹ Al marge, “Ecco ego sum vobiscum omnibus diebus. Mathei ultimo”. Mt. 28, 20. | ⁴⁰ Lc. 18, 31. | ⁴¹ Io. 12, 26. | ⁴² 1Petr., 2, 21. | ⁴³ Io. 15, 15. | ⁴⁴ Io. 17, 9. | ⁴⁵ Io. 13, 1. | ⁴⁶ *Mfl*, amicitia, cx. (☞). | ⁴⁷ *Mfl*, amicitia, as. (☞). | ⁴⁸ Io. 17, 24. | ⁴⁹ Cita no localitzada. | ⁵⁰ Io. 15, 18. | ⁵¹ al marge, “ prima Petri ultimo” | ⁵² Io. 16, 20. | ⁵³ PL 35, 1893. (☞) | ⁵⁴ Himne *Tristes erant apostoli*, atribuit a sant Gregori. | ⁵⁵ 1Cor10, 6. | ⁵⁶ Ier 6, 26.

2º. Perquè lo bé qui'ns és levat que és de gran scenari. Trene 1: «*Idcirco ego plorans quia longe factus est a me consolator*⁵⁷».

3º. Quia als dyables són obligats qui'n té, axí com a violari, *et ideo Job X: «Plangam paulum dolorem meum*⁵⁸».

4. Car estam en gran duptanssa mentre som en sta vida. *Ecclesiastes: «Nescit homo utrum*⁵⁹ *amore [an odio dignus sit]*⁶⁰».

5. Car som⁶¹ posats en prologanssa, no saben cant serà a mida. *Psalmos: «Heu mihi quia incolatus me prolognatus est [...]*⁶²».

6. Car soferí greu sperança de la glòria infinida. *Psalmos: «Super flumina Babilonis illi sedimus*⁶³».

^{14v.} *Sed quid prosunt nobis iste tristitie. Dico quod sunt nobis utiles ad 7 propter tristicia. Enim*

De nostres iniquitats és feta purgació, *Psalmos: «Levabo per singulos noctes lectum meum*⁶⁴».

De eternal plor som escapats e avem evasió. *Ysaya 3: «Plorans nequaquam plorabis*⁶⁵».

Dels béns de Déu som heretats poseint frució. *Ecclesiastes 4: «In sapientia eius luxit anima mea*⁶⁶».

En l'alt cel són consollats per remuneració. *Mathei 5: «Beati qui lugent quam ipsi conso[labuntur]*⁶⁷».

Los àngels se'n són alegrats tornan en possessió. *Iudiciis 2: «Ascendit angelus ad locum flentium*⁶⁸». *Unde dicitur vinum angelorum lacrimae flentium.*

Los demonis ne són sobrats faent d'èls submerció. *Exodi 14: «Pharao submersus est in aquis*⁶⁹», *igitur in tristitiis huius seculi, sed tunc nobis dicitur id: «Tristitia vestra vertetur in gaudium*⁷⁰». *Patet in tertia regula. Ut igitur ex nostro thematis formetur questio, fiat talis ratio:*

Pus axí és que lo sobirà alement *et cetera, ut dicit prima regula*

Pus axí és que·l Ihesús, rey transcendent, *et cetera, ut dicit 2ª*

Pus axí és que per lo seu departiment *et cetera, ut dicit 3ª. Igitur sequitur*

que Jesús, com lur ben volent, per mitigar lur tristor, lengues de foch tremetent, los gità de tota error, seyalant-los ab sa crisma, *et hoc dicunt verba nostri thematis. In quibus verbis 3 solutiones ad 3 quod nobis possent fieri questiones breviter ostenditur.*

Prima qüestió. Esta festa annual, per què és selebrada? *Et respondet thema quod apparuerunt a·Deo linguis.*

2ª qüestió. En quina spem lo seyal esta generals és dada? *Et respondit thema quod tanquam ignis.*

3ª qüestió. Quin és lo bé cominal que vau tot esta maynada? *Et dicit thema quod sedit et cetera.*

*Pro primo Cantorum 2: «Flores apparuerunt in terra nostra*⁷¹» *Proverbiorum 2º, Exodi 24: «Erat serpens glorie domini quasi ignis ardens*⁷²». *Proverbiorum 3º, Psalmos: «Spiritus tuus bonus deducet mihi in teram rectam*⁷³».

Dico igitur primo quod ponitur una questio et est: quare istud festum celebratur? Et respondet thema, quia hodie «Apparuerunt appostolis dispartite lingue». Sed quare sibi apparuerunt lingue et non alia membrarum? Propter ipsius lingue conditiones et etiam

Per la lengua nós parlam, referant nostre coratge.

Per la lengua doctrina faent, co qui'ns fa dapnatge.

Per la lengua nós jutyam l'om, d'on és, ne son linatge.

⁵⁷ Lam. 1, 16. | ⁵⁸ Iob 10, 20. | ⁵⁹ Segueix ratllat il·legible. | ⁶⁰ Eccl. 9, 1. | ⁶¹ Ratllat, quia es. Car som, *sobrelineat*. | ⁶² Ps. 119, 5. | ⁶³ Ps. 137, 1. | ⁶⁴ Ps. 6, 7. | ⁶⁵ Is. 30, 19. | ⁶⁶ Cita no localitzada. | ⁶⁷ Mt. 5, 5. | ⁶⁸ Iud. 2, 1. | ⁶⁹ Gen. 15, 10. | ⁷⁰ Io. 16, 20. | ⁷¹ Cant. 2, 12. | ⁷² Ex. 24, 17. | ⁷³ Ps. 142, 10.

Per la lengua castigam los hòmens qui fan autratge. *Cum igitur apostoli*

Aguessen totstemps a parlar de Jesús, rey excel·lent: «*Loqui mihi ante reges et presidens*⁷⁴», *Mathei X*.

Aguessen a doctrinar molt innumerable gent, «*Euntes docete omnes gentes*⁷⁵» *Marcus ultimo*.

Aguessen dret a jutjar la ⁷⁶gent que és deffalent, *Psalmos* «*Iuste iudicate filii homini*⁷⁷».

Aguessen a castigar e reprendre ferventment, *Psalmos*: «*Propter iniquitatem corrupuisti homine*⁷⁸», *igitur necesse erat quod haberent diversos modis linguarum cum quibus ita fecerunt*.

^{15r.} *Dixi 2º quod ostenditur in predictis verbis una alia questio, et est: quare in spem ignis apostoli erant recepturi 7 dona Sancti Spiritus? quibus concordant cum proprietatibus ignis quam alterius elementi:*

*Ignis purgat sordibus, sicut donum timoris. Ecclesiasticus primo: «Timor [Dei] expellit peccatum*⁷⁹*».*

*Ignis liquefacit, sicut donum pietatis. Canticus 3 «Anima mea liquefacta facta est*⁸⁰*».*

Ignis congregat ethereogena, sicut donum sciencia docte habere cor unum.

*Ignis testam consolidat, sicut donum fortitudinis corda mollia. Psalmus: «Aruit tanquam testa virtus mea*⁸¹*».*

*Ignis sursum rendit, sicut donum consilii in altum vadit. Mathei 16: «Vade et vende omnia*⁸²*» et cetera.*

*Ignis illuminat, sicut donum intellectus. Iohannis 15: «Ille nos docebit omnia*⁸³*».*

*Ignis inflammat, sicut donum sapientiae. Luce XII: «Ignem veni mittere in terra*⁸⁴*».* *Set nunquam iste huius ignis alias aparruit certe sicut apparuit enim.*

Abrahe inclinabo. Genesis 15

Moisi in rubeo. Exodi 3

Populo israelitico in columpna ignis et nubis. Exodi 14

Populo israhelico in datione legis. Exodi 24

Helie in translacione sua. 4 Regis 2º

In sacrificiis sanctorum ut patet in pluribus locis.

Primo, in sacrificio Abel. Genesis 4

2º, in sacrificio Gedeonis. Scilicet manue Iudicii 6

3º, in sacrificio Salomonis, 2 Paralipomenon 7.

4º, in sacrificio Helie, 3 Regis 18 et in in pluribus aliis locis quod nimis esset prolixum explicare.

Dico 3 quod ostenditur in verbis perasumptis una questio, et est quin és lo bé comunal et cetera, et respondit themae quod «Sedit super singulos eorum Spiritus Sanctus», unde scimus quod Spiritus Sanctus in 5 speciebus misus est:

*Primo. In spem columbe. Luce 3: «Descendit spiritus corporali specie sicut columba*⁸⁵*».*

*2º. In spem venti terribilis. Actum 3: «Factus est repente de celo sonus tanquam advenientes*⁸⁶*» et cetera.*

*3º. In spem avelus. Iohannis 20: «Insufflavit et dixit accipit spiritu sanctum*⁸⁷*».*

*4º. In spes nubis. Mathei 17: «Adhuc eo loquente ecce nubis magna*⁸⁸*».*

5º. In spem ignis, sicut hic iuxta id quolibet unicolorum oritur una questio. Prima talis: quia Spiritus Sanctus in columbe spem apparuit ad denotandum quod si velimus Spiritum Sanctum recipere eius proprietates debemus habere columba, enim

⁷⁴ Mt. 10, 18. | ⁷⁵ Mt. 28, 19. | ⁷⁶ *Ratllat*, len. | ⁷⁷ Ps. 57, 2. | ⁷⁸ Ps. 38, 12. | ⁷⁹ Eccli. 1, 27. | ⁸⁰ Cant. 5, 6. | ⁸¹ Ps. 21, 16. | ⁸² Mt. 19, 21. | ⁸³ Io. 14, 26. | ⁸⁴ Lc. 12, 49. | ⁸⁵ Lc. 3, 22. | ⁸⁶ Act. 2, 2. | ⁸⁷ Io. 20, 22. | ⁸⁸ Mt. 17, 5.

/^{15v}. *Pro cantu dat super gemitum, sic quicumque vult quod spiritus habitet in eo
Super petram semper nidificat
Est sine felle
Cum omnibus pacem habet*

*Primo debet gemere. Hieremiae: «Luctum unigenitum fac tibi⁸⁸»
2° debet ponere nidum suum, id est, intellectum in petra, qui est Christus. Petra autem erat
Christus.
3° debet essere sine felle et malicia, nam sapientia: «In anima malivola non introibit
sapientia⁸⁹».
4° debet habere pacem cum omnibus. Psalmos: «Ecce quam bonum et quam iocundum habitare
fratres in unum⁹⁰».*

*Sed circa istud spiritum aliquantulum insistendo videndum est quibus venit, ad quid venit, unde
venit.*

*Ad primum igitur cum dicitur quibus venit dicendum quod gentibus paratum.
Penitentibus. Act 2: «Et penitentiam agite, et laboret unusquisque in nomine Ihesuchristus et
accipietis donum [Spiritus Sanctus]⁹¹.
Caste viventibus, 1 Cor 4: «Caste viventes templum Dei sunt, et spiritus sanctus habitat in
eis⁹²».
Diligenter verbum Dei audientibus. Act X: «Adhuc loquente Petro verba hec cecidit Spiritus
Sanctus super eos qui au[diabant] verbum Dei⁹³».
Veraciter diligentibus. Iohannes 14: «Si diligis me mandata mea servate, et eo rogabo patrem
meum⁹⁴».
Humiliter obedientibus. Ysa LXVI: «Super quem requiescit spiritus meus nisi super humilem et
temente verba⁹⁵».
Comparacionem habentibus. Luce 2: «Simeon, quod audiens membrum interpretatur, erat vir
iustus et plenus Spiritum⁹⁶».*

Circa 2m, cum quibus ad quid venit do quod ad 5

*Primo ad peccatores arguendum. Iohannis 16: «Cum venerit paraclium et arguet mundum de
peccato de iusticia et de iudicio⁹⁷», glosa de peccato infidelitatis quod habunt, de
iusticia Dei quam non habunt, de iudicio quod non timent.
2° ad vivificandum, id est, dandum vitam gratie. Iohannis 6: «Spiritus est qui vivificat⁹⁸» et
Ezequiel 37: «Dabo vobis spiritum⁹⁹» et cetera.
3° ad docendum. Iohannis 16: «Decebit vos omnem veritatem¹⁰⁰».
4° ad accedendum in amore dei. Luce XII: «Igne veni mittere in terra et quod volo ubi ut
accendatur¹⁰¹».
5° ad consolandum. Consolat autem tria genera homini*

*Exuntes in penitentia. Luce primo: Spiritus Sanctus supervenit in Maria¹⁰², quia amare illi
praeterque in penitentia¹⁰³.*

*Exuntes in paupertate, Ephesi 4: «Scio habundare et scio penuriam pati. Omnia possum in eo
qui me confortat¹⁰⁴».*

*Exuntes in tribulacione, Daniel 3: «Angelus domini descendit cum Azaria et socii eius in
fornacem et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem¹⁰⁵.*

*Circa tertium cum quia unde venit, respondet Ezequiel in 37 capitulo dicens «A quatuor ventis
spiritus venit¹⁰⁶», scilicet primo ab oriente, et per istud significatur consideracio nativitatis*

⁸⁸ Ier 6, 26. | ⁸⁹ Sap 1, 4. | ⁹⁰ Ps. 132, 1. | ⁹¹ Cf. Act. 2, 38. Vulg., laboret enloc de baptizetur. | ⁹² 1Cor 6, 19. | ⁹³ Act. 10, 44. | ⁹⁴ Io. 14, 15-16. | ⁹⁵ Cf. Is. 66, 2. | ⁹⁶ Bonaventura, *Commentarium in evangelium Lucae*. | ⁹⁷ Io. 16, 8. | ⁹⁸ Io. 6, 64. | ⁹⁹ Ez. 37, 6. | ¹⁰⁰ Io. 16, 13. | ¹⁰¹ Lc 12, 19. | ¹⁰² Cf. Lc. 1, 34. | ¹⁰³ Cita no localitzada. | ¹⁰⁴ Phil. 4, 13. | ¹⁰⁵ Dan. 3, 49-50. | ¹⁰⁶ Ez. 37, 9.

nostrae. Ista consideratio perducet nos ad portum salutis. Hoc satis bene figuratum est ^{16r.} Mathei 2, ubi dicitur quod «Magi veniunt ab oriente stella duce et repropierunt Christum¹⁰⁷». Idem, si nos velimus venire ad considerationem nostram et fragilitatem, scilicet nativitatis duce stella, igitur Spiritus Sancti gratiam pervenimus ad Christum.

Secundus, ventus dicitur occidentalis quia venit ab occidente. Per istud intelligo consideratio proprie mortis. Iste ventus ducet hominem ad penitentiam. Hoc figuratum est Exodi 9, ubi dicitur quod «Ventus venit vehemens ab occidente proiescit locustas in mare Rubrum¹⁰⁸». Ventus vehemens veniens ab occidente est consideratio proprie mortis quod proiescit locustas, igitur superiam et homines in mundo per peccata volantes in mare rubrum, scilicet penitentiam. Nam, sicut dicit Gregorius: «Qui bene considerat qualis erit in morte super erit timidus in operatione¹⁰⁹» et ideo Ecclesiasticus 7: «Memorare novissima tua et in eternum non peccabis¹¹⁰».

Tertius ventus est aquilo, in quo vero consideratio eterne dampnationis, quia aquilo est ventus frigidus et crudelis, et de isto dicitur Iere[mia] primo, «Quid tu vides Ieremia, ollam succensam ego video et penna eterna, et faciem eius quasi facis aquilonis. Et dixit Dominus ad me: ab aquilone pandetur onus malum¹¹¹»¹¹² et ideo clamat Zacaria 3: «O, o, o fugite de terra aquilonis. O superbi, o [a]vari, o inmundi, fugite de terra aquilonis¹¹³», id est, infernus, ubi iam habitatis per reatum vester culpe.

Quartus ventus est auster, quia ab austro venit, et per austrum, qui est ventus livis et calidus, significatur consideratio eterne iocunditatis. De isto dicitur Canticorum 5: «Surge aquilo», id est, tu diaboli, «et veni austre», id est, tu Sancto Spiritus «et perfla ortum meum», id est, in conscientiam meam, «et fluent aromata illius¹¹⁴», id est odor bonus habundante. Virtutum de isto Abacuch 3: «Deus ab austro veniet et sanctus de monte Pharan¹¹⁵». De istis 4 ventis, id est, 4 considerationibus venit Spiritus Sanctus in cordibus hominum et de istis edicit electos ad eternam gloriam. Unde Ysayas XL: «Adducam semen tuum Iacob, ab oriente et congregabo te ab occidente, et dicam aquilo da, et austro: noli prohibere. Afer filios meos de longinquo¹¹⁶», id est, de mundo, et de Domine in gloria celeste, quam

Com sa habitació és fundada en altura, quia excelssus.

Com sa speculació és subtil e en si pura, quia quidam alio incorporeus.

Com és incomprehenssible, terme no'l pot retenir, quia immensurabilis.

Com és leuger e moible, tot lo món deu circuir, quia mobilis movens se participantia.

Com és en si clareyant, que huyl no'l pot compendre, quia clarus.

Com és bé manifestant loch escur si'l pot apendre, quia manite disinguens.

Com ha virtut accentia per sa calor natural, quia surssum trahens.

Com ha virtut renovativa la natura humanal, quia vere custos renovativus omnium.

Com ha virtut purgativa gitant tota maleveranca, quia potenter activus.

Com ha virtut emitiva, qui non són d'una semblansa, quia efectum suum dissimilis cunctis aliis demonstrat.

¹⁰⁷ Mt. 2, 1. | ¹⁰⁸ Ex. 10, 19. | ¹⁰⁹ *Mfl*, mors, ai (☩); Gregorius Magnus, *Moralia in Iob*, 13, 29. (CCSL143A, p. 686-7, l. 2-9) . | ¹¹⁰ Eccli. 7, 40. | ¹¹¹ Ier. 1, 13-14. | ¹¹² *Al marge*, Unde Ecclesiastes XL: frigidus ventis aquilo flovit et gelavit christi stallus ab aquila. | ¹¹³ Zac. 2, 6. | ¹¹⁴ Cant. 4, 16. | ¹¹⁵ Ab. 3, 3. | ¹¹⁶ Is. 43, 5-6.